

Na podlagi prvega odstavka 2. člena Zakona o zunanjih zadevah (Uradni list RS, št. 113/03 – uradno prečiščeno besedilo, 20/06 – ZNOMCMO, 76/08, 108/09, 80/10 – ZUTD in 31/15) in 110. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10 in 80/13) je Državni zbor na seji dne 10. julija 2015 sprejel

DEKLARACIJO o zunanji politiki Republike Slovenije (DeZPRS-1)

V vsebinskem in časovnem okviru, ki ga določajo četrto stoletja samostojne, neodvisne in demokratične države, desetletnica članstva v Evropski uniji in Organizaciji severnoatlantske pogodbe (NATO) ter obletnica padca Berlinskega zidu, sprejetja Helsinške sklepne listine o varnosti in sodelovanju v Evropi, ustanovitve Organizacije združenih narodov, konca druge svetovne vojne in začetka prve svetovne vojne,

- upoštevajoč spremembe v mednarodni skupnosti, ki so nastale v času po Deklaraciji o zunanji politiki Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 108/99), zlasti pa nove regionalne in globalne izzive na začetku 21. stoletja,
- upoštevajoč nacionalni interes Republike Slovenije, ki je v njeni suverenosti, varnosti državljanek in državljanov, varovanju in uveljavitvi ustavnih vrednot in nacionalne kulture, trajnostnem razvoju, gospodarski in splošni blaginji državljanek in državljanov, varovanju in krepitvi vladavine prava in spoštovanja človekovih pravic, varovanju in krepitvi parlamentarne demokracije in tržnega gospodarstva, varovanju pravic avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti, skrbi za avtohtone slovenske narodne manjšine v sosednjih državah, skrbi za Slovence po svetu ter v ohranitvi in razvoju skupnega slovenskega kulturnega prostora,
- upoštevajoč, da so se državljanke in državljani Republike Slovenije z veliko večino odločili za članstvo v Evropski uniji, ki za Republiko Slovenijo predstavlja temeljni vrednostni in politični okvir za zagotavljanje blaginje in temeljnih pravic, ter članstvo v NATO, ki predstavlja temeljni okvir za zagotavljanje nacionalne varnosti,
- skladno s ključnimi nacionalnimi strateškimi dokumenti, zlasti glede nacionalne varnosti in razvoja Slovenije,
- upoštevajoč odnose Republike Slovenije z drugimi subjekti mednarodnega prava ter njeno delovanje v različnih oblikah sodelovanja v mednarodni skupnosti na globalni in regionalni ravni, s čimer tvorno prispeva k razvoju mednarodne skupnosti, utemeljenem na miru in varnosti, mirnem reševanju sporov, suvereni enakosti držav, spoštovanju temeljnih človekovih pravic in svoboščin ter človekovega dostojanstva, spoštovanju mednarodnega prava, na zagotavljanju človekove varnosti, mednarodne pravičnosti in solidarnosti, na uveljavljanju načel dobrega upravljanja ter k doseganju ciljev trajnostnega razvoja na globalni ravni,

Državni zbor sprejema Deklaracijo o zunanji politiki Republike Slovenije.

I. VREDNOTE, PRAVNI TEMELJI IN GEOPOLITIČNI POLOŽAJ

Zunanja politika Republike Slovenije temelji na vrednotah slovenske osamosvojitve in državnosti, Ustavi Republike Slovenije, vrednotah Evropske unije ter načelih Ustanovne listine Organizacije združenih narodov.

Položaj in delovanje Republike Slovenije v mednarodnem okolju temelji na Ustavi Republike Slovenije, Temeljni ustavni listini o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, Zakonu o zunanjih zadevah in drugih notranjepravnih aktih ter mednarodnem pravu, ki zavezuje Republiko Slovenijo.

Republika Slovenija je srednjeevropska in sredozemska država, v središču alpsko-jadransko-podonavskega prostora ter na stičišču Zahodne Evrope in Zahodnega Balkana. Republika Slovenija je pomorska država.

II. CILJI ZUNANJE POLITIKE REPUBLIKE SLOVENIJE

Cilji zunanje politike Republike Slovenije so:

- varnost Republike Slovenije: mir, varnost in politična stabilnost v sosedstvu in Evropi ter širše v svetu;
- blaginja Republike Slovenije, njenih državljanek in državljanov;
- urejeni dvostranski odnosi: dobrososedski odnosi ter poglobljeni odnosi s partnerji v Evropski uniji in drugimi ključnimi političnimi in gospodarskimi partnerji;
- ugled in prepoznavnost Republike Slovenije kot uspešne članice Evropske unije;
- umestitev Republike Slovenije v jedro poglobljene in razširjene Evropske unije z močno skupno zunanjo in varnostno politiko, ki je sposobna uveljavljati interese članic kot ena ključnih globalnih igralk;
- okrepljen multilateralni sistem, ki temelji na učinkoviti Organizaciji združenih narodov, suvereni enakosti držav, kolektivni varnosti, mirnem reševanju sporov, samoodločbi narodov, visokih standardih človekovih pravic, močni vlogi mednarodnega prava, okrepljenem mednarodnem razvojnem sodelovanju, humanitarni pomoči in trajnostnem razvoju;
- prepoznavnost slovenske kulturne, znanstvene in izobraževalne odličnosti v mednarodnem prostoru, ohranitev in razvoj slovenskih manjšin v sosednjih državah ter slovenskih skupnosti v svetu, uveljavitev slovenskega jezika v zamejstvu, Evropski uniji in svetu.

III. PREDNOSTNA PODROČJA IN OBMOČJA ZUNANJE POLITIKE REPUBLIKE SLOVENIJE

V okviru navedenih ciljev je izvajanje zunanje politike Republike Slovenije osredotočeno na naslednja prednostna področja in območja:

- krepitev političnih in gospodarskih vezi na državni in regionalni ravni v alpsko-jadransko-podonavskem prostoru, z državami Srednje Evrope in na ravni srednjeevropskih povezav;
- podpora krepitvi trgovinske menjave in močni navzočnosti slovenskih podjetij na trgih držav Evropske unije in tujih trgih, rasti neposrednih tujih naložb, internacionalizaciji slovenskih podjetij in spodbujanju zagonskih podjetij, podpora uveljavitvi slovenskega znanja na tujem in pretoku znanja, podpora kulturni, znanstveni, izobraževalni, turistični in siceršnji prepoznavnosti ter ugledu Republike Slovenije;
- uveljavljanje interesov Republike Slovenije kot dejavne članice v jedru Evropske unije, podpora vključitvi Republike Slovenije v vseevropska prometna in energetska omrežja, upoštevajoč njeno središčno in prehodno geografsko lego, uveljavitev Kopra kot vodilnega severnojadranskega oziroma srednjeevropskega pristanišča v povezavi s prometnim koridorjem Baltik–Jadran;
- celovita uresničitev Sporazuma o vprašanih nasledstva in rešitev odprtih nasledstvenih vprašanj;
- nadgradnja slovenske prisotnosti na Zahodnem Balkanu, dejavna podpora širitvi Evropske unije in Nata ob izpolnjevanju pogojev, zlasti vladavine prava;
- krepitev vidnosti in vloge Republike Slovenije v NATO kot temeljnem okviru nacionalne in evropske varnosti, krepitev čezatlantskega sodelovanja na podlagi skupnih vrednot in vzajemnih interesov, boj proti terorizmu in ekstremizmu, vključno z odpravljanjem okoliščin, ki ustvarjajo plodna tla za ekstremizem;

- skrb za položaj in razvoj avtohtonih slovenskih narodnih skupnosti v Avstriji, na Hrvaškem, v Italiji in na Madžarskem, vsestranska povezanost Slovencev po svetu z Republiko Slovenijo;
- konzularna dejavnost, ki ščiti slovenske državljanke in državljane v tujini ter podpira mednarodno gospodarsko, kulturno, znanstveno in izobraževalno sodelovanje, sodelovanje s Slovenci po svetu, varne migracije in boj proti trgovini z ljudmi;
- dejavno zavzemanje za pravice otrok, žensk, narodnih manjšin ter najbolj ranljivih skupin, vključno z uveljavljanjem načela odgovornosti zaščititi, krepitev medkulturnega dialoga in spoštovanja različnosti, soočanje z izzivi staranja prebivalstva;
- področje podnebnih sprememb, s poudarkom na trajnosti vodnih virov in gozdnega bogastva ter biotski in geografski raznovrstnosti.

IV. IZVAJANJE ZUNANJE POLITIKE REPUBLIKE SLOVENIJE IN URESNIČEVANJE DEKLARACIJE

Za uspešno izvajanje te deklaracije so ključni naslednji elementi zunanje politike Republike Slovenije:

- osrednja vloga Ministrstva za zunanje zadeve pri usklajevanju vseh mednarodnih dejavnosti in vseh deležnikov na področju mednarodnih odnosov Republike Slovenije ter povezovanje teh dejavnosti v skladno, verodostojno in celostno zunanjo politiko; dejavno in usklajeno sodelovanje vseh ministrstev v Svetu Evropske unije ter drugih mednarodnih in regionalnih organizacijah, nosilna vloga Državnega zbora pri oblikovanju stališč do vseh zunanjepolitičnih vprašanj, povezovalna vloga Ministrstva za zunanje zadeve pri oblikovanju in izvajanju gospodarske diplomacije;
- krepitev kulture zunanje politike, za katero so značilni državniško usmerjena zunanja politika, kontinuiteta načel in vrednot v zunanji politiki, iskanje širokega političnega in družbenega soglasja glede temeljnih zunanjepolitičnih usmeritev, pri ključnih odločitvah in pomembnejših mednarodnih kandidaturah ter enotno zastopanje nacionalnega interesa pri nastopu nosilcev državnih funkcij oziroma deležnikov zunanje politike v tujini;
- dolgoročno stabilna zagotovitev ustreznih proračunskih sredstev za izvajanje zunanje politike;
- čim širša prisotnost Republike Slovenije v tujini in mednarodnih organizacijah, skladno s političnimi in gospodarskimi interesi, krepitev diplomatske prisotnosti tujih držav in prisotnosti mednarodnih organizacij v Republiki Sloveniji;
- sodobna, učinkovita, profesionalna in ustrezno opremljena diplomacija ter skrb za njeno obnavljanje in razvoj.

Načini in sredstva za doseganje konkretnih ciljev po posameznih prednostnih področjih, ki jih opredeljuje ta deklaracija, bodo podrobneje opredeljeni v strateškem dokumentu o zunanji politiki Republike Slovenije, ki ga na podlagi te deklaracije sprejme Vlada Republike Slovenije. Na podlagi tega dokumenta bo pripravljen izvedbeni načrt Ministrstva za zunanje zadeve.

Minister za zunanje zadeve bo v imenu Vlade Republike Slovenije letno predstavil Državnemu zboru oceno o razvoju mednarodnih odnosov in položaju Republike Slovenije v mednarodni skupnosti glede na cilje in prednostne naloge te deklaracije in strateškega dokumenta iz prejšnjega odstavka. Na tej podlagi bo Državni zbor za Vlado Republike Slovenije in Ministrstvo za zunanje zadeve oblikoval stališča oziroma usmeritve.

Vlada Republike Slovenije bo pri izvajanju te deklaracije in strateškega dokumenta dejavno in sistematično sodelovala s slovenskimi političnimi, gospodarskimi in drugimi pravnimi subjekti, civilno družbo, nevladnimi organizacijami ter zainteresirano strokovno in širšo javnostjo.

Št. 007-01/15-16/12
Ljubljana, dne 10. julija 2015
EPA 532-VII

Državni zbor
Republike Slovenije
dr. Milan Brglez l.r.
Predsednik